

Rinze Ijbema - Zondag 15/Kolossenzen 1, 24.

[1] Vanmiddag ga ik er van uit dat jij gelooft dat Christus heeft geleden en dat Hij diep heeft geleden en dat Hij voor jou heeft geleden. Als ik me daarin vergis en jij hebt er wel je vragen bij: je kunt me natuurlijk altijd aanspreken. Dan gaan we het er samen over hebben. Maar ik vind het lijden van Christus en zijn lijden voor mij horen bij het abc van het geloof, bij het basisonderwijs. Het is niet iets wat ik je van de bodem af moet uitleggen. Maar geloven en geloven is twee. Dat je er van hebt gehoord en dat je een beetje begrijpt wat het inhoudt, dat is één. Maar dat je dit geloof een onderdeel van jezelf maakt en iets wat bepalend is voor je leven, dat is nog iets anders. Mijn vraag vanmiddag is dus: oké, dit is wat we geloven. Maar waar in mij leven zie ik dat? Waar in mijn leven zie jij dat? Waar in ons leven zien anderen dat? **[2]** Christus' lijden is belangrijk. Hoe zie je dat dan in mijn leven?

Op zoek naar een antwoord op deze vraag, kwam ik die uitspraak van Paulus tegen. Haha, op zoek naar een antwoord op elke geloofsvraag kom ik uitspraken van Paulus tegen. Maar deze keer sluit het helemaal aan. De vraag is: hoe zie je in ons leven dat het lijden van Christus belangrijk voor ons is? Het antwoord van Paulus is: **[3]** 'Ik ben blij dat ik nu voor u lijd en dat ik in mijn lichaam mag aanvullen wat er nog aan Christus' lijden ontbreekt, ten behoeve van zijn lichaam, de kerk, waarvan ik de dienaar ben.' Met dit antwoord van Paulus is mijn taak simpel: gewoon uitleggen wat Paulus bedoelt en klaar is Kees. Dit is wat de Bijbel zegt over hoe je in je eigen leven kunt zien dat het lijden van Christus echt belangrijk voor je is.

Probleempje: ik begreep Paulus niet. Nu begrijp ik Paulus wel vaker niet en meestal wordt het dan pas interessant. Sowieso, je moet het jezelf gunnen dat je praat met mensen die je niet direct begrijpt. Meestal komt er dan wel een aha-moment en zie je samen het licht. Maar dat ging deze keer niet echt vanzelf. Wat is het verband tussen zijn lijden en het lijden van Christus? Wat is het verband tussen ons lijden en dat van Paulus en dat van Christus? Hoe kun je überhaupt zeggen dat je blij bent dat je lijdt? Uiteindelijk heb ik wel een voorstel en ik wil dat graag met jullie delen. Maar deze keer nog meer dan anders vraag ik je om, zeg maar, over mijn schouder mee te kijken, of de stappen die ik zet om de Bijbel hier te begrijpen de goeie stappen zijn. Ik zal proberen om de beamer zo te gebruiken, dat je het gewoon kunt volgen.

Vooraf: er is één ding wat Paulus in elk geval niet bedoelt. Op het eerste gezicht, als hij zegt dat hij aanvult wat aan Christus' lijden ontbreekt, dat kun je denken dat wat Paulus doet *nodig* is om het werk van Christus' *af te maken*. Dan is het plaatje: Christus heeft een heleboel geleden en Hij heeft een heleboel geleden voor mij, maar helaas is het Hem niet gelukt om zijn werk helemaal af te krijgen en daar hebben wij dan nog een taak: 'aanvullen wat aan Christus' lijden ontbreekt.' Maar dat kan het niet zijn. **[4]** Christus' lijden is genoeg. Bijbels gezien en ook als je Paulus hier een beetje volgt: Christus' lijden is genoeg. Zoals Paulus zelf net had gezegd: 'Door Christus en voor Christus heeft God alles met zich willen verzoenen, alles op aarde en alles in de hemel, door vrede te brengen met zijn bloed aan het kruis.' Christus heeft de wereld met God verzoend, Hij heeft vrede gebracht op Golgotha. Zijn lijden heeft geen aanvulling nodig om effect te hebben. Christus' lijden is genoeg. Maar wat bedoelt de Bijbel hier dan wel?

[5] Als je losse uitspraken in de Bijbel niet begrijpt, moet je even een stapje terug doen. O ja, ook als je losse uitspraken van de Bijbel wel begrijpt, of wanneer je denkt dat je ze begrijpt, moet je altijd even een stapje terug doen. Het risico is altijd dat je de boodschap te snel naar je toehaalt. En als je een stapje terug doet heb je een iets bredere kijk op de boodschap. In dit geval zoek je die bredere blik natuurlijk in die brief van Paulus aan de Kolossenzen, **[6]** maar dan als geheel. Nu is dat werkelijk een prachtige brief en ik raad je hartelijk aan om die vanavond eens helemaal te lezen. Je bent er ook in tien minuten doorheen, hoor, dus dat is niet zo'n grote klus. Maar het gekke is dat wat Paulus vertelt over zijn lijden en over het lijden van Christus écht een losse uitspraak lijkt. Op het eerste gezicht: hij had het net zo goed kunnen weglaten. Dat was tenminste mijn eerste indruk en je begrijpt: ik snapte er hoe langer hoe minder van.

Laat me even die brief voor je samenvatten. Paulus begint een brief heel vaak met te zeggen waarvoor hij dankt en waarvoor hij bidt bij een kerk aan wie hij een brief schrijft. En waarvoor hij dankt, dat kun je zeg maar zien als complimenten, en waarvoor hij bidt, dat is dan wat hij misschien een beetje mist of in elk geval, wat ze nodig hebben. **[7]** En wat ze hier nodig hebben is groei: Paulus bidt dat ze volwassen en vruchtbare christenen zijn. Daarmee is dat ook het doel van de brief. Paulus wil bereiken dat ze blijven groeien. Vervolgens, en dat is best wel leerzaam, gaat Paulus eerst Jezus aanbidden. **[8]** Dat is gaaf: als ik wil dat ik zelf en mensen om mij heen meer op de Heer gaan lijken, daarin groeien, kan ik het beste beginnen met Hem beschrijven in al z'n bijzonderheid. 'Als je een schip wil bouwen, roep dan geen mensen bij elkaar om hout te verzamelen, het werk te verdelen en orders te geven. In plaats daarvan, leer ze verlangen naar de enorme eindeloze zee.' Zoiets.

[9] Dan volgt dat stukje van Paulus over zijn lijden in verhouding tot het lijden van Christus.

[10] En daarna wordt Paulus concreter en nog concreter. Dat eerste 'concreter', hoofdstuk 2, kun je samenvatten met 'Christus alleen'. De broers en zussen in Kolosse zijn nog jonge gelovigen. Ze hebben het abc gehad, maar de echte leerschool moet nog komen. Ondertussen zijn ze wel echte tieners, qua geloof: enthousiast, onderzoekend, en ook wel eens snel afgeleid. Paulus tackelt twee vormen van afleiding, die kennelijk net een aantrekkingskracht hebben op gelovigen-in-de-groei: het doe-het-zelf geloven en samenzweringstheorieën. Paulus noemt het onvolwassen om jaloers te zijn op doe-het-zelf-gelovigen - die leven als halve kluizenaars. Kennelijk is het niet de bedoeling dat volgelingen van Christus zich terugtrekken uit het normale leven om superheilig te leven; kennelijk is het de bedoeling dat volgelingen van Christus door normaal te leven het normale leven heilig maken. Geen extra eisen, maar Christus alleen. Dus: Christus alleen. En Paulus zegt dat je je als volgeling van Christus niet druk moet maken over wat er allemaal achter de schermen gebeurt in de geestelijke wereld, met allerlei geestelijke en minder geestelijke samenzweringstheorieën. Want Christus regeert, Christus alleen.

[11] Na dat stuk volgt nog een concreter stuk, dat ik dan samenvat met 'Christus alles.' Globaal in hoofdstuk 3 geeft Paulus praktisch advies voor hoe je dat dan doet: als volgeling van Christus door normaal te leven het normale leven heilig te maken. Dan blijkt dat Christus met alles te maken heeft en alles met Christus, in je houding, in je huwelijk, in je familie, in je werk en in je sociale leven. En aan het eind van de brief volgen dan natuurlijk nog **[12]** de groeten.

O, en in Paulus eigen hanenpoten een laatste oproep: **[13]** 'Denk aan mijn boeien!'

[14] 'Denk aan mijn boeien.' Wat is dat voor losse flodder? Maar het is geen losse flodder. Het is Paulus' handtekening. 'Een eigenhandig geschreven groet van mij, Paulus. Denk aan mijn boeien! Genade zij met u.' Het is geen losse flodder, het is de sleutel. Als Paulus aan het eind van een brief over groeien in geloof terugkomt met die boeien van hem, met het feit dat hij gevangen zit, dan *moet* je kijken wat hij daar eerder over heeft gezegd. **[15]** En hij heeft er eerder wat over gezegd in precies dat stukje over zijn lijden, verbonden aan het lijden van Christus. Wat op het eerste gezicht een overbodig uitstapje was in het hele verhaal, daar vraagt Paulus zelf toch nog een keer aandacht voor. Dus ging ik opnieuw kijken wat Paulus zegt over zijn lijden, verbonden aan het lijden voor Christus.

Toen viel me op dat, als het onderwerp van de hele brief is 'groeien tot volwassen en vruchtbaar volgeling van Christus,' hij het juist in dat stukje een paar keer heeft over vullen, volheid en volmaaktheid. Hij doet het niet heel expliciet, maar als je de brief herleest loop je er tegen aan. Paulus ziet zijn eigen lijden, verbonden aan het lijden van Christus, als onderdeel van het normale leven van een volwassen christen en van de groei tot een volwassen christen. **[16]** Hij schrijft aan jonge, enthousiaste gelovigen in Kolosse. Hij kent ze niet persoonlijk, maar hij is blij met ze. Wat hij vooral wil onderstrepen als hij ze uitnodigt en uitdaagt om te groeien is hoe vrij ze dan zijn, hoeveel ruimte je krijgt als je bij deze Christus mag horen. Je zit nergens meer aan vast, dan aan Christus alleen. Vervolgens onderstreept Paulus hoe gaaf dat is, als Christus dan alles voor je wordt, hoe dat jouw leven verrijkt en het leven van de mensen met wie je omgaat. Christus is alles. En daartussendoor, en het lijkt los maar het is het niet, vertelt hij hun alvast: en als je echt mag groeien, tot volle volwassenheid, dan mag je zelfs als christen lijden, en dan mag je dat lijden zien als iets wat bij groeien hoort, en met die groei mag je blij zijn.

Dit is niet iets wat bij het abc van het geloof hoort. Als je geloof nog in de kinderschoenen staat, in de beginfase van je geloof gaat het vooral over God en hoe goed Hij is voor jou en hoe groot zijn liefde voor mensen is. **[17]** Dat is en blijft de basis. Dat is wat je als ouder je kinderen meegeeft en dat is ook vaak hoe God met nieuwe gelovigen omgaat: Hij overdondert je zo'n beetje met zijn goedheid en liefde, allemaal positieve ervaringen. En ook als je opgroeit als gelovige, jonggelovige bent, tiener in geloof: dan leert de Bijbel en dan leren de andere gelovigen je vooral Christus te aanbidden en hoe vrij je bent als Christus alleen jouw Heer is en hoe gaaf je leven wordt als je hoe langer hoe meer ontdekt hoe Hij alles in je leven kleur geeft. **[18]** Dat is, zeg maar, middelbaar onderwijs. Maar bij een echt volgroeid geloof hoort ook: dat de pijn die jij lijdt en de pijn die jij lijdt als gelovige, dat die de groei van je geloof niet remmen, maar juist horen bij Gods weg met jou en bij zijn weg met jou richting volmaaktheid. En dat jij dan kunt zeggen: ik ben hier blij mee, niet met die pijn op zich, maar met het feit dat ik hierdoorheen mag groeien. En dat ik die kracht van mag God verwachten.

En weet je, net als alle gelovigen zal de kerk in Kolosse het op een gegeven moment voor hun kiezen hebben gekregen. Verdachtmaking, vervolging, tegenslag, noem maar op. En net als alle gelovigen is het dan de bedoeling dat ze een stapje terug doen. Dat je terugdenkt aan het abc van je geloof. En bij dat abc hoort dat Christus moest lijden en dat Hij moest lijden voor jou. En opeens ontdek je dat Hij niet alleen je rolmodel is als het goed gaat, maar ook als je in het verdomhoekje zit. Kijk Hem dan, hoe Hij helemaal vrij was in zijn leven, helemaal in vrijheid koos om alleen beeld van God te zijn. Kijk dan, hoe dat alles in zijn leven stempelde. En kijk dan hoe het met Hem afliep:

Golgotha. Nou ja, afliep, dat was het einde niet. Maar het hoorde wel bij zijn weg naar volmaaktheid. Zou ik dan passen als mijn weg lijkt op die van Hem? En denk dan nog eens terug aan Paulus. Opnieuw: vrij als dienaar van Christus alleen en er op uit om in alles christen te zijn. En toch geëindigd in gevangenschap en, naar men zegt, als martelaar gestorven. Maar juist omdat Paulus honderd procent volgeling van Christus wilde zijn, had hij het leed dat hem overkwam kunnen zien als mogelijkheid om te groeien in dat op Christus lijken en om Hem en zijn familie, de kerk, te dienen. En daar zelf blij mee te zijn.

[19] En nu nog: wijzelf. Zoals ik zei: ik ga er van uit dat je gelooft dat Christus heeft geleden en dat Hij voor jou heeft geleden. Mijn vraag was hoe je dat nu aan jou ziet, dat je dat gelooft. Ik heb gezocht bij Paulus, die zelf zijn lijden verbindt aan het lijden van Christus. Wat bedoelt hij daarmee? Ik denk dus dat hij bedoelt: als ik wil groeien als gelovige, groeien in het lijken op Christus, dan hoort daarbij dat ik mijn lijden niet alleen ervaar als iets wat mij bij God vandaan kan houden, maar als onderdeel van mijn weg om te groeien naar volmaaktheid, net zoals het voor mijn Heer geweest is. En nu: wijzelf. Ben ik zo'n volwassen gelovige? **[20]** Ben jij dat?

Ik maak het concreet, en dan doe ik dat net zo goed voor mezelf als voor jou. Ik maak het concreet: hoe ben ik een voorbeeld voor jonge gelovigen? **[21]** Natuurlijk ga ik ze voor, net als Paulus voor de Kolossenzen, in het aanbidden van Christus. Natuurlijk laat ik ze zien, net als Paulus aan de Kolossenzen, hoe bevrijdend het is om Christus alleen als Heer te hebben. En hoeveel mooier je leven wordt als je Christus in alles wat je doet door laat schijnen. Maar welk voorbeeld geef ik ze, als het tegenzit in mijn leven? En het gaat hier om voorbeeld zijn, snap je, het gaat niet om de antwoorden die je hebt (want die heb je niet, ik niet altijd in elk geval), het gaat om je houding. **[22]** Zoek jij, in alle eerlijkheid, met al je vragen, zoek jij naar het groeien in op Christus lijken, naar het groeien tot de volmaaktheid waarvoor God je bedoeld heeft? Christus alleen, Christus alles?

Laat me het anders vragen: als jonge gelovigen in jouw omgeving op een gegeven moment zelf geconfronteerd worden met wat Gods tegenstander zoal kan verzinnen om je van je Heer los te peuteren, wat herinneren ze zich dan van jou en mij? Herinneren ze zich vooral hoe goed wij waren in het vermijden van alles wat ons comfort bedreigt, juist ook als gelovigen? Herinneren ze zich vooral hoe scherp wij anderen en God de schuld konden geven als het tegen zat? Of hebben we ze toch nog iets van het beeld van Paulus, sorry, van het beeld van Christus laten zien? Nee, laten we het maar bij het beeld van Paulus houden. Kijk, als jouw geloof blijft groeien, dan trekt het op een gegeven moment vijandelijk vuur. Dan kun je je verstoppen, en weet je: ik heb er alle begrip voor.

Wie kan daar tegen, dat de vijand je op de korrel neemt? En net als je denkt dat hij is verslagen, verzint hij weer iets anders. Dus kun je zelfs afhaken: wat voor God is onze God als Hij dit toelaat? Opnieuw: ik snap je, ik heb geen antwoord. Maar denk nu zelf eens terug, aan mensen uit de tijd dat jouw geloof jong was, aan mensen die klappen kregen maar overeind bleven en je voelde nog meer dan je het wist: dit is de kracht van Christus die in hun werkt. **[23]** In hen heb ik de kracht van Christus gezien. Weet je, zo één mag jij ook zijn. Dan kan dat lijden zelf nog zinloos zijn. Maar jouw houding heeft zin, met jouw diepe wens om te blijven groeien: wie weet wat jij voor de Heer mag betekenen als voorbeeld voor anderen, in dienst van de familie van God, de gemeente. Ik denk dat ik daar zelfs blij mee zou kunnen zijn, net als Paulus. Gek hè? En goed.

Amen.